

PALANGOS MIESTO GLOBOS NAMŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ GYVEVIMO KOKYBĖS KONCEPCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Palangos miesto globos namai (toliau – Globos namai) teikia ilgalaikes (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas, atsižvelgdami į paslaugų gavėjų (toliau – gyventojams) poreikius, lūkesčius ir gebėjimus. Teikiant paslaugas atsižvelgiama į paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę. Globos namų administracija ir darbuotojai gerbia asmenų indėlį ir įtraukia paslaugų gavėjus į savęs vertinimo, planavimo, paslaugų teikimo ir grįžtamojo ryšio suteikimo, vertinimo procesus.

Globos namai teikia paslaugas, kurios atitinka individualų gyventojų pasirinkimą, poreikius, gebėjimus ir dera su organizacijos vizija, misija ir vertybėmis.

Gyvenimo kokybė - tai individualūs kiekvieno žmogaus materialinės, fizinės, psichologinės ir socialinės gyvenimo gerovės suvokimas ir jos vertinimas kultūros vertybių sistemos kontekste, siejant tai su asmens tikslais, viltimis, poreikiais ir interesais. Gyvenimo kokybė suprantama kaip fizinį, psichologinį, socialinių santykių, materialinių poreikių patenkinimas bei kaip asmeninis jausmas, kylantis dėl pasitenkinimo ar nepasitenkinimo gyvenimu.

Gyvenimo kokybės matavimas – tai žmogaus subjektyvi nuomonė, apie jam svarbias gyvenimo sritis, įtraukiančias fizinius, psichologinius, socialinius, dvasinius, finansinius ir kitus aspektus.

Gyvenimo kokybė Globos namuose atspindi gyventojų pasitenkinimą gyvenimo lygiu, lyginant su jų siekiu ar idealiu gyvenimo lygiu. Vienas iš svarbiausių gyvenimo kokybės rodiklių yra laimė. Laimė- tai subjektyvus individo požiūris į gyvenimą, priklausantį nuo paties žmogaus, jo prigimties, dvasinės būsenos, gyvenimo vertybių supratimo, polinkių, charakterio, materialinių poreikių reikšmės, išsilavinimo, religingumo, savo vietos visuomenėje supratimo ir daugelio kitų faktorių.

Siekiant kelti paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę, įstaigoje vadovaujamosi R. L Schaloch gyvenimo kokybės įvardintomis 3 sritimis: savarankiškumas, socialinis aktyvumas ir gerovė. 2022 metais pasirinkta tęsti vertinti paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę gerovės ir savarankiškumo srityje, jas išplečiant.

Gyvenimo kokybės sritys, kriterijai ir rodikliai

Sritis	Kriterijai	Rodikliai
Gerovė	Emocinė –dvasinė	<ul style="list-style-type: none"> • Dvasinių poreikių patenkinimas; • Terapiniai užsiėmimai; • Galimybė realizuoti savo gebėjimus, užsiimant mėgiama veikla; • Didžiųjų metų švenčių šventimas su artimaisiais; • Pozityvi nuotaika, humoras, džiaugsmas
	Fizinė	<ul style="list-style-type: none"> • Sveikatos būklės palaikymas; • Sveika ir subalansuota mityba; • Galimybė pačiam pasigaminti maistą; • Reguliarūs higienos procedūros.

	Materialinė	<ul style="list-style-type: none"> • Švari ir artima namams gyvenamoji aplinka; • Racionalus gaunamų pajamų panaudojimas.
Savarankiškumas	Asmeninio tobulėjimas/įgalinimas	<ul style="list-style-type: none"> • Įgalinimas ištraukti į paslaugų organizavimą, teikimą ir vertinimą. • Gebėjimas priimti naują informaciją
	Savęs vertinimas	<ul style="list-style-type: none"> • Galimybė pasirinkti • Gebėjimas savarankiškai priimti sprendimus

II. PRIEMONĖS GYVENTOJŲ GYVENIMO KOKYBEI UŽTIKRINTI

1. Gerovės užtikrinimas:

1.1. emocinė gerovė – tai emocinis ir dvasinis atsparumas, leidžiantis patirti džiaugsmą, išverti sunkumus, sunkius jausmus, tai kasdieniai teigiami jausmai, tokie kaip laimė, mėgavimasis gyvenimu bei neigiamų emocijų, tokių kaip nerimas, prislėgta nuotaika, pyktis ir kt. valdymas.

Globos namuose siekiama palaikyti gebėjimą pasirinkti norimas veiklas, grupinius ar individualius užsiėmimus, draugus, susisiekti su artimaisiais, palaikant teigiamas emocijas;

1.2. fizinė gerovė – tai gyvenimo būdo pasirinkimas, siekiant palaikyti sveikatingumą, fizinį aktyvumą bei gyventi subalansuotoje kūno, proto ir dvasios būsenoje.

Globos namuose siekiama palaikyti sveikatos būklę, užtikrinant reikalingų sveikatos priežiūros paslaugų organizavimą, skatinama laikytis asmens higienos reikalavimų, vykdoma aktyvi fizinė veikla, maitinimas organizuojamas renkantis sveiką, subalansuotą maistą, užtikrinama galimybė asmeniui pačiam gamintis maistą;

1.3. materialinė gerovė – aprūpintas gyvenimas, pakankamas kiekis lėšų saviems poreikiams patenkinti.

Globos namai siekia ugdyti gebėjimus tinkamai ir pagal paskirtį naudoti turimas pinigines lėšas, skatinti domėtis priklausančiomis lengvatoms, kurti saugią, švarią ir artimą namų aplinką.

2. **Savarankiškumas** – skatinama palaikyti ir ugdyti turimus gebėjimus savarankiškai, esant poreikiui su darbuotojo pagalba.

2.1. asmeninis tobulėjimas/įgalinimas;

2.2. savęs vertinimas;

3. Rezultatų fiksavimas.

3.1. Gyvenimo kokybę vertina pats paslaugų gavėjas, esant poreikiui (galimybei) artimieji ir tiesiogiai su paslaugų gavėju dirbanti darbuotojų komanda. Gyvenimo kokybės vertinimas siejamas su poreikių vertinimu, individualiu socialinės globos planu (toliau – ISGP) bei apklausos duomenimis. Paslaugų gavėjų poreikiai vertinami praėjus 1,5 mėn. nuo atvykimo į Globos namus, o vėliau 1 kartą per metus. ISGP sudaromas įvertinus asmens poreikius ir peržiūrimas atsiradus esminiams fizinės ar psichinės sveikatos pokyčiams.

3.2. 2023 m. ypatingas dėmesys bus sukonzentruotas į Globos namų gyventojų gyvenimo kokybės užtikrinimą gerovės ir savarankiškumo srityje ypatingai šiose srityse:

3.2.1. Emocinės- dvasinės gerovės bus siekiama psichologinio (vidinio) motyvavimo – vidinė asmens būsenos, apimančios sugebėjimo **išsikelti asmeninius siekius** ir tikslus ir

energijos, skatinančios atlikti darbus ar veiklas, patyrimą. Asmeninių tikslų siekimas – asmens savybė, kuri skatina daryti pasirinkimus ir sprendimus, remiantis jo paties pageidavimais ir interesais, stebėti ir valdyti savo pačių veiksmus ir siekti rezultatų. Visi darbuotojai, ypač tie su kuriais paslaugų gavėjai susiduria nuolat turi siekti, kad paslaugų gavėjai jaustųsi galintys išsakyti savo asmeninę nuomonę, svajones ir tikslus. Gerbiamas jų savarankiškumas bei sudaromos sąlygos pasinaudoti savo gebėjimais. Kuriant santykių su paslaugų gavėju labai svarbu tikslingas darbuotojų įgalinantis, palaikymas ir paskatinimas; Psichologė individualių konsultacijų metu „Koliažo technikos būdu“ padės išsikelti asmeninius tikslus.

3.2.2. Savarankiškumo sritis fiksuojama naujų **IT technologijų prisijaukinimas**. Skatinimas ugdyti paslaugų gavėjų gebėjimus priimti naują informaciją, skatinti neatsilikti nuo informacinių technologijų naujovių ir pagal poreikį pasinaudoti išmaniais telefonais, kompiuteriais, išmaniosiomis programoms, padedančiomis bendrauti, įgyti žinių, pasiekti informaciją ir ugdyti gebėjimus.

3.3. Gyvenimo kokybės matavimas – tai žmogaus subjektyvi nuomonė apie jam svarbias gyvenimo sritis, įtraukiančias fizinius, psichologinius, socialinius, dvasinius, finansinius ir kitus aspektus. Gyvenimo kokybė priklauso ne tiek nuo gyvenimo sąlygų, kiek nuo paties žmogaus požiūrio į jas, nuo individo iš visuomenės įgytų gyvenimo vertybių ir suvokimo, kaip jis turėtų gyventi.

4. Gyvenimo kokybės matavimo instrumentai: anketinė paslaugų gavėjų apklausa. Gauti rezultatai nagrinėjami ir apibendrinami procentine išraiška diagramoje.
5. **Pokyčių fiksavimas**- Globos namai fiksuoja apklausos duomenis, gauna informaciją apie gyventojų pasitenkinimą gyvenimo kokybę anketinės apklausos būdu, asmeninių tikslų ir ugdymo apsiekimai užfiksuojami ISGP planuose asmeninį pokytį- nustatant asmeninį gyventojų gyvenimo kokybės lygį ir jo pokytį, įstaigoje vertinami kiekvienos gyvenimo kokybės srities rodikliai ir jų pokyčiai. Vertinant visų gyventojų gyvenimo kokybės lygį ir jų pokytį - įstaigoje vertinami bendri, suminiai kiekvienos gyvenimo kokybės srities rodikliai ir jų pokyčiai. Reikšmingu gyvenimo kokybės pokyčiu laikomas nemažiau 5 % pokytis. Gyvenimo kokybės vertinimo metu skaičiuojamos procentinės ir skaitinės reikšmės, vidurkiai
6. **Tikslas** – išsiaiškinti ir tenkinti individualius globos namų gyventojų tikslus, skatinti savarankiškumą, tobulinti teikiamas paslaugas siekiant gerinti globos namų gyventojų pasitenkinimą gyvenimo kokybe.
7. **Gyvenimo kokybę vertina** – pats gyventojas, esant poreikiui gyventojų artimieji ir tiesiogiai su gyventojų dirbanti darbuotojų komanda.
8. **Vertinimo laikotarpis** – anketinė apklausa vykdoma ir rezultatai matuojami lapkričio – gruodžio mėnesiais.
9. **Veiksmai tikslui įgyvendinti:**
 - 9.1. sekamas gyvenimo kokybės gerinimo procesas ir proceso poveikis gyventojui;
 - 9.2. tobulinamas Globos namų teikiamos paslaugos, atsižvelgiant į pasiektus rezultatus;
10. **Matavimo instrumentai**- apklausa. Matuojant gyventojų gyvenimo kokybės rodiklius individualiu ir kolektyviniu požiūriu, vertinami apklausos rezultatai, jų pokytis. Socialiniam darbuotojui išsiaiškinus, kurios gyvenimo kokybės sritys, rodikliai ir kodėl netenkina paslaugų gavėjo – kartu su gyventoju, kitais personalo nariais, suformuoja tikslus, parenka priemones reikalingas organizuoti gyventojų lūkesčius ir poreikius atitinkančias paslaugas. Padaromos reikalingos žymos gyventojų individualiuose socialinės globos planuose. Individualūs paslaugų

gavėjų apklausos rezultatai ir jų apibendrinimas pridedamas prie asmens bylos. Jie kartu su bendrais gyventojų gyvenimo kokybės vertinimo rezultatais naudojami kasmetiniame veiklos rezultatų apibendrinime, kitose įstaigos veiklos ataskaitose.

11. **Kiekvieno gyventojų gyvenimo kokybės koreliuoja su ISGP ir įgalinimo koncepcija.**
12. **Konfidencialumas**- duomenų rinkimas vykdomas apsaugant gyventojų privatumo teisę ir užtikrinant informacijos konfidencialumą, vadovaujantis įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis.
13. **Rezultatai**- gauti individualūs gyventojų pasitenkinimo gyvenimo kokybe rezultatai, nagrinėjami ir apibendrinami. Rezultatai palyginami su praėjusių metų gautais rezultatais. Gauti rezultatų rodikliai leidžia numatyti reikiamas paslaugas, jų trukmę, išsikelti tikslus bei uždavinius, numatyti veiksmus, siekiant geresnių asmens pasitenkinimo gyvenimo kokybės rezultatų, kas atspindi metiniame veiklos plane.
14. **Siektinas rezultatas**- globos namų gyventojai patenkinti gyvenimo kokybe. Pasitenkinimo gyvenimo kokybe rezultato rodiklis yra ne mažiau kaip 70 proc. globos namų gyventojų.
15. **Rezultatų rodikliai:**
 - 15.1. aktyvus gyventojų dalyvavimas dalyvaujant gyvenimo kokybės apklausoje atliekamas dalyvauja ne mažiau kaip 70 proc. gyventojų. Negalintys dalyvauti ir įvertinti savo gyvenimo kokybės- vertinimas atliekamas pasitelkiant artimuosius ir darbuotojų komandą.
 - 15.2. apdoroti ir apibendrinti duomenys - kiek gyventojų gyvenimo kokybę vertina teigiamai, neigiamai, kiek dalinai patenkinti gyvenimo kokybe, kurioje srityje jaučia gerėjimą ar blogėjančią gyvenimo kokybę. Rezultatai pateikiami atsakingam darbuotojui, kuris gautus duomenis kaupys, saugos Globos namų archyve. Kitais metais pateiks duomenis palyginimui. Siektinas rezultato rodiklis - gyvenimo kokybę vertina teigiamai – ne mažiau kaip 70 proc. globos namų gyventojų.

III. REZULTATŲ PRITAYKIMAS

Rezultatų įvertinimas svarbu priimant sprendimus, iškeliant uždavinius bei tikslus metiniuose užimtumo planuose ir individualiuose socialinės globos planuose. Rezultatų pritaikymas suteikia galimybę kartu su asmeniui ir/ar jo šeima ar artimaisiais bei Palangos miesto globos namų darbuotojais gerinti gyvenimo kokybės rezultatus, numatant tolimesnes paslaugas ir pagalbos galimybes, siekiant pagerinti asmens pasitenkinimą gyvenimo kokybe. Nuoseklus užsibrėžtų sričių stebėjimas ir vertinimas leidžia daryti preliminarias išvadas, ar gyvenimo kokybę apibrėžiančios sritys yra efektyvios ir jų pakanka, tokiu atveju yra galimybė kartu su asmeniu, jo šeima ar artimaisiais bei darbuotojais aptarti galimybes dėl alternatyvių asmeniui reikalingų socialinių paslaugų teikimo. Gauti rezultatai leidžia nustatyti socialinių paslaugų trūkumą/pakankamumą jų diegimo organizacijoje poreikį, prevencijos priemones, jų taikymą bei tobulinimo sritis siekiant pagerinti Globos namų gyventojų pasitenkinimą gyvenimo kokybe.
